

Terveet tilat 2028 -ohjelman johtoryhmän kokous

Aika Keskiviikko 9.3.2022 klo 8.45 - 10.04
Paikka Valtiovarainministeriö, Mariankatu 9, NH Jakovara ja Teams-kokous
Osallistujat Kansliapäällikkö Anita Lehikoinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Johtaja Jari Keinänen, sosiaali- ja terveysministeriö (Taneli Puumalaisen sijainen)
Kansliapäällikkö Juhani Damski, ympäristöministeriö
Hallitusneuvos Marika Paavilainen, valtiovarainministeriö
Osastopäällikkö Seppo Määttä, valtioneuvoston kanslia (puheenjohtaja)

Rakennusneuvos Mikko Helasvuo, opetus- ja kulttuuriministeriö
Neuvotteleva virkamies Vesa Pekkola, sosiaali- ja terveysministeriö
Yli-insinööri Timo Lahti, ympäristöministeriö
Johtava asiantuntija Katja Outinen, valtioneuvoston kanslia
Suunnittelija Joel Aaltonen, valtioneuvoston kanslia
Harjoittelija Magdalena Teniö-Jaquet, valtioneuvoston kanslia (sihteeri)

Muistio

1. Kokouksen avaus ja osallistujien toteaminen
Kokous avattiin klo 8.45.

2. Asialistan hyväksyminen (liite 1)
Asialista hyväksyttiin ilman muutoksia.

3. Edellisen kokouksen 24.9.2021 muistio toteaminen. Linkki liitteeseen ([liite 2](#))
Todettiin, että edellinen kokous oli 24.9.2021 ja että muistio kokouksesta on ollut johtoryhmällä hyväksyttävänä syksyllä 2021.

4. Julkisen talouden suunnitelman 2022 - 2025 vaikutus Terveet tilat 2028 -ohjelman määrärahaa (liite 3)

Katja Outinen kertasi julkisen talouden suunnitelman vaikutuksen Terveet tilat -ohjelman määrärahoihin v. 2023 liitteen 3 mukaisesti. Ohjelman sihteeristö miettii ohjelman toimenpiteiden priorisointia ja hyödyntää tässä työssä myös ohjelmasta tehdyn kehittävästä väliarvioinnin suosituksia. Outinen kertoi lisäksi, että 15.2.2022 pidetyssä parlamentaarisessa keskustelussa kansanedustajat pitivät ohjelman tavoitteita ja jatkumista tärkeänä asiana. Määrärahan pienentyminen vaikuttaa toteutettaviin hankkeisiin. Alustavan arvion mukaan ministeriöt voinevat toteuttaa v. 2023 muutamia hankkeita, mutta pääosin ohjelmatyö jatkuu virkamiestyönä. Johtoryhmä keskusteli tilanteesta.

Puheenjohtaja Määttä totesi, että VNK:n johdolle voidaan esittää lisätalousarvioesitysten tekemistä määrärahatilanteen korjaamiseksi.

Jari Keinänen totesi VN-tasoisien säästöpainoiden olevan ymmärrettäviä, mutta esitti samalla huolensa ohjelman tuloksellisesta jatkumisesta. Väliarviointi osoittaa, että ohjelmassa pitäisi päästä käytännönläheisiin, konkreettisiin toimenpiteisiin, jotka hyödyttävät eniten kuntia ja muita julkisia toimijoita. Koska ohjelman rahoitusta on leikattu huomattavasti, tämä vaikeutuu eikä ohjelmassa pystytä tekemään kaikkea sitä mitä oli suunniteltu, vaan joudutaan priorisoimaan hankkeita. Tämän lisäksi on vaarana, että ohjelma jää junaamaan paikalleen. Keinänen piti tärkeänä lisätalousarvioesitysten tekemistä ja edellytti asian kirjaamista pöytäkirjaan.

Kokouksen päätös: VNK:n johdolle tehdään lisätalousarvio- ja JTS-esityksiä Terveet tilat -ohjelman määrärahatilanteen korjaamiseksi v. 2023 lähtien.

5. Terveet tilat -ohjelman kehittävän väliarvioinnin loppuraportti. Linkki liitteeseen ([liite 4](#))

Outinen esitteli lyhyesti kehittävän väliarvioinnin toteutuksen sekä loppuraportin yhteenvedon ja suositukset. Joel Aaltonen totesi, että viestinnällisillä toimenpiteillä ja viestinnän yhtenäistämällä voidaan lisätä ohjelman vaikuttavuutta. Myös loppuraportissa mainittua verkostotyötä syvennetään. Aaltonen päivittää ohjelman viestintäsuunnitelman kevään 2022 aikana. Johtoryhmä keskusteli väliarvioinnin tuloksista.

Keinänen totesi, että oli hyvä toteuttaa ohjelman kehittävä väliarviointi. Väliarvioinnissa korostuu tarve nostaa ohjelman näkyvyyttä, kuten myös se, että kunnat ovat pitäneet Terveet tilat -verkoston toiminnasta. Ohjeistuksia kaivataan, mutta niiden tekemiseen tarvitaan rahoitusta, jota tulee jatkossa olemaan vähemmän.

Marika Paavilainen totesi, että ohjelmassa päästään varmasti tavalla tai toisella eteenpäin myös jatkossa. Viestinnällisiä tavoitteita mietittäessä on hyvä ottaa huomioon myös muiden hallinnonalojen käynnissä olevat ohjelmat ja tehdä yhteistyötä. Esim. valtion toimitilastrategia ja julkisen hallinnon strategia tunnistavat sisäilma-asiat. Lisäksi on varmasti hyvä laajentaa Terveet tilat -ohjelman parissa työskentelevää toimijakenttää.

Määttä totesi, että suurten rakenteellisten muutosten takia myös hyvinvointialueet voisivat olla jatkossa keskeinen viestinnän kohde.

6. Terveet tilat 2028 -ohjelman tilannekatsaus 3/2022 ja suunnitelmat v. 2023 (liite 5)

Outinen esitteli lyhyesti ohjelman tilannekatsauksen ja suunnitelmia v. 2023 osalta. Ministeriöiden asiantuntijat täydensivät omien hallinnonalojensa toimenpiteitä.

Vesa Pekkola kertoi, että STM on saanut määrärahan ns. Majvik3-suosituksen tekemistä varten. Kansallisessa sisäilmaohjelmassa toteutetussa media-analyysissä korostuu oireilun monitekijäisyys. Väliarvioinnissa korostuu se, että kentällä ei välttämättä tunnisteta kaikkia käynnissä olevia toimenpiteitä Terveet tilat -ohjelman tai Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelman toimenpiteiksi. Jatkossa on tarkoitus tuoda enemmän esille myös sitä, että sisäilmateemat ovat mukana myös muissa STM:ssä käynnissä olevissa isoissa uudistuksissa (sote, sotu, työkyvyn tuki jne.). Pekkola kertoi lisäksi, että Terveet tilat -ohjelman sihteeristö on selvittänyt tutkijaverkoston perustamista parantamaan tutkimustiedon levittämistä ja tutkijoiden yhteistyötä.

Paavilainen totesi olevan erinomaista, että Majvik-työ käynnistyy. Lisäksi hän korosti yhteyttä muihin ohjelmiin, tätä kautta voidaan saada aikaan aaltovaikutuksia.

Timo Lahti kertoi mm. että hankintaosaamiseen liittyviä puutteita on noussut esiin monissa toteutetuissa selvityksissä. Tähän lähdetään vastaamaan v. 2022 - 2023 toteutettavilla konkreettisilla hankkeilla.

Mikko Helasvuo totesi, että OKM:n hallinnonalalle Terveet tilat -ohjelma ja sen hankkeet ovat hyvin tärkeitä, sillä ne vaikuttavat esim. koulurakennusten kuntoon ja sitä kautta käyttäjien hyvinvointiin. OKM:llä ei ole ns. rakennusteknisiin asioihin keskittyviä hankkeita. OKM on selvittänyt eri oppilaitosten tiloja yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Tehtyjen yleisselvitysten kautta on tarkoitus jatkaa tilojen toiminnallisuuden selvittämistä ja arviointia siitä miten tilat vastaavat opetussuunnitelmien tarpeisiin.

Outinen kertoi lisäksi, että Terveet tilat -ohjelman sihteeristö suuntaa ja priorisoi v. 2023 osalta toteutettavia hankkeita. Tähän Keinänen totesi, että sihteeristön tulee tehdä arvio ohjelman alkuperäisestä tavoitteenasettelusta ja siitä mitä tavoitteita voidaan saavuttaa. Sihteeristön tekemän arvioinnin perusteella johtoryhmän tulee puolestaan arvioida pitääkö tavoitteita muuttaa. Keinänen korosti, että VNK:n tulee tarkasti miettiä lisätalousarvioesityksiä ohjelman toteutuksen turvaamiseksi.

Määttä totesi, että erityisesti ympäristöministeriön hankkeet olivat innostavia, sillä niissä on joukkoistettu toimijoita ja mietitty konkreettisia tuloksia.

7. Kooste hallitusohjelman sisäilmateeman mukaisista asioista ja käynnissä olevista toimenpiteistä (liite 6)

Outinen kertoi lyhyesti hallitusohjelman sisäilmakirjausten toteutuksen tilanteesta. Erityisesti kuntotarkastustoimintaan liittyvä kirjaus keskusteluttaa kentällä ja asiasta käytiin Terveet tilat -sihteeristön koollekutsumana keskustelua ministeriöiden virkamiesten kesken keväällä ja kesällä 2021. Tämän jälkeen asia ei ole edennyt. Outinen tiedusteli johtoryhmän jäseniltä ko. kirjauksen tilanteesta. Juhani Damski kertoi, että kansliapäälliköt ovat keskustelleet kirjauksesta alkuvuonna 2022 ja että asian käsittely on vielä kesken.

8. Muut ajankohtaiset asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraava kokous

Johtoryhmän seuraava kokous pidetään syyskuussa 2022. Terveet tilat -sihteeristö etsii kokoukselle ajankohdan.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.04.

Liite 1 Terveet tilat 2028 -ohjelman johtoryhmän kokous

Aika Keskiviikko 9.3.2022 klo 8.45 - 10.15
Paikka Hybridi-kokous: Valtiovarainministeriö, Mariankatu 9, NH Jakovara tai
Teams-kokous

Asialista

1. Kokouksen avaus ja osallistujien toteaminen
2. Asialistan hyväksyminen (liite 1)
3. Edellisen kokouksen 24.9.2021 muistion toteaminen ([liite 2](#))
4. Julkisen talouden suunnitelman 2022 - 2025 vaikutus Terveet tilat 2028 -ohjelman määrärahaa (liite 3)
  - Keskustelua tilanteesta
5. Terveet tilat -ohjelman kehittävän väliarvioinnin loppuraportti (liite 4)
6. Terveet tilat 2028 -ohjelman tilannekatsaus 3/2022 ja suunnitelmat v. 2023 (liite 5)
7. Kooste hallitusohjelman sisäilmateeman mukaisista asioista ja käynnissä olevista toimenpiteistä (liite 6)
  - Keskustelua ministeriöiden mahdollisuuksista edistää sisäilmakirjausten toteutusta
8. Muut ajankohtaiset asiat
9. Seuraava kokous
  - Johtoryhmän seuraava kokous syys-lokakuussa 2022
10. Kokouksen päättäminen

Kutsutut kansliapäällikkö Anita Lehtikainen, opetus- ja kulttuuriministeriö
osastopäällikkö Taneli Puumalainen, sosiaali- ja terveysministeriö
kansliapäällikkö Juhani Damski, ympäristöministeriö
hallitusneuvos Marika Paavilainen, valtiovarainministeriö
alivaltiosihteeri Timo Lankinen, valtioneuvoston kanslia
osastopäällikkö Seppo Määttä, valtioneuvoston kanslia (puheenjohtaja)

Sihteeristö rakennusneuvos Mikko Helasvuo, opetus- ja kulttuuriministeriö (jäsen)
neuvotteleva virkamies Vesa Pekkola, sosiaali- ja terveysministeriö (jäsen)
yli-insinööri Timo Lahti, ympäristöministeriö (jäsen)
johtava asiantuntija Katja Outinen, valtioneuvoston kanslia (jäsen, hankejohtaja)
suunnittelija Joel Aaltonen, valtioneuvoston kanslia (jäsen, sihteeri)
harjoittelija Magdalena Teniö-Jaquet, valtioneuvoston kanslia (asiantuntija, sihteeri)
viestintäasiantuntija Juha Ojanen, opetus- ja kulttuuriministeriö (asiantuntija)
viestintäasiantuntija Liisa Kemppainen, ympäristöministeriö (asiantuntija)

Liite 3 Julkisen talouden suunnitelman 2022 - 2025 vaikutus Terveet tilat 2028 -ohjelman

Julkisen talouden suunnitelmassa 2022 – 2025 esitetyt valtioneuvoston kanslian toimintamäärärahamenojen leikkaukset kohdistuvat myös Terveet tilat 2028 -ohjelmaan. Terveet tilat 2028 -momentilta (23.01.25) vähennetään 1 milj. euroa vuodesta 2023 lähtien. Terveet tilat -määräraha on ollut 1,5 miljoonaa euroa vuodessa, eli määrärahan pienennys on erittäin merkittävä ohjelman toteutuksen kannalta. Määrärahan pienentymisen jälkeen ei käytännössä pystytä jatkamaan Terveet tilat -ohjelman tehokasta toimeenpanoa ja siten valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisten tavoitteiden toteutuminen tulee vaarantumaan.

Terveet tilat -ohjelman sihteeristö on katsonut, että v. 2022 on tärkeää panostaa aktiiviseen toimintaan ja merkittäviin hankkeisiin, jotta saadaan aikaan käytännön muutoksia toimintatavoissa ja sisäilmatilanteissa sekä tuloksia jo hallituskauden loppuun mennessä ja pitkäjänteisemmin ohjelman päättymiseen vuoteen 2028 mennessä. Aktiivista toimintaa ja tulosten jalkautusta painotettiin myös parlamentaarisessa keskustelutilaisuudessa 15.2.2022 ja ohjelman kehittävässä väliarviointissa. Ohjelman tuleviin vähentyviin resursseihin kiinnitettiin huomiota parlamentaarisessa keskustelussa.

Budjettileikkaus vaikuttaa vastaavalla tavalla Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelman toteuttamiseen. Terveet tilat 2028 -ohjelman terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä toteutetaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen koordinoimassa ohjelmassa.

Määrärahaleikkauksen vaikutuksesta vuonna 2023 ohjelman toteutus jatkunee pääosin virkatyönä tapahtuvana informaatio-ohjauksena sekä olemassa olevien viestintäkanavien ylläpitona (verkkosivut, uutiskirje, Twitter). Ministeriöt voivat toteuttaa muutaman pienemmän hankkeen per ministeriö ja jatkaa loppuun aiemmin käynnistettyjä hankkeita. Esim. valtioneuvoston kanslian osalta on käytettävissä siirtomäärärahaa aiemmilta vuosilta, sillä kaikkia alun perin suunniteltuja tapahtumia ja hankkeita jne. ei ole voitu toteuttaa koronaepidemian takia v. 2020 - 2021.

Alustava määrärahan jakoehdotus v. 2023 (päätös tehdään syksyllä 2022)

Jako	TT2028-sihteeristön jakoehdotus (€)	Ministeriön tarve vaikuttavan ohjelmatoiminnan toteutumiseksi (€)	Selite jako-osuudelle
VNK	140 000	150 000 - 300 000	Sisältää mm. palkkakustannukset ja nettisivujen ylläpidon vuosikustannukset sekä muutaman ajankohtaistilaisuuden.
OKM	120 000	300 000 - 400 000	Sisältää osaamisen kehittämiseen ja oppimistiloihin liittyviä hankkeita
STM	120 000	500 000 - 800 000	Sisältää Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelman toimenpiteet
YM	120 000	300 000 - 500 000	Sisältää mm. Terveet tilat -toimintamallin täydentämiseen liittyviä hankkeita
Yhteensä	500 000	1 250 000 - 2 000 000	1,5 milj. eur/v määräraha mahdollistaisi toteutuksen VnP:n mukaisesti

Liite 5 Terveet tilat 2028 –ohjelman tilannekatsaus 3/2022

Terveet tilat 2028 -ohjelman tavoitteena on tervehdyttää julkiset rakennukset ja tehostaa sisäilmasta oireilevien hoitoa ja kuntoutusta. Terveet tilat 2028 -ohjelmaa toteutetaan neljän ministeriön toimesta seitsemällä eri toimenpide-alueella. Tilannekatsauksessa on tarkasteltu toimenpiteitä ajanjaksolla 2/2021 - 2/2022.

Toimet julkisten rakennusten kunnan selvittämiseksi ja Terveet tilat -toimintamallin kehittämiseksi (toimenpidealue 1)

– V. 2021

- Terveet tilat -toimintamallia päivitettiin 11/2021. Vuonna 2022-2023 jatketaan toimintamallin kehittämistä ja käytön vakiinnuttamista kunnissa.
- Syksyllä 2021 toteutettiin viestintäkampanja Terveet tilat -toimintamallista:
  - Kuntapäätäjille suunnattu lyhyt terveyhdysvideo toimintamallista ja strategisesta kiinteistökannan hallinnasta lähetettiin kuntiin 1/2022
  - Vinkit kunnista -videot Tampereelta, Jyväskylästä ja Vantaalta julkaistaan keväällä 2022
  - Terveet tilat -toimintamallista kertova esite, joka lähetettiin kuntien teknisen toimen päälliköille 12/2021, esitettä jaetaan lisäksi eri tilaisuuksissa.
  - Terveet tilat -toimintamallin eri osa-alueiden pääteemoja kuvaavat ”huoneentaulut”, julkaistaan verkkosivuilla ja jaetaan eri tilaisuuksissa.
  - Kuntaministeri Sirpa Paateron ja hankejohtaja Katja Outisen yhteinen mielipidekirjoitus ennakoivan kiinteistönpidon ja strategisen kiinteistökannan hallinnan merkityksestä.
- Kuntien Terveet tilat -verkostolle järjestetään noin 4 tapaamista vuosittain. Verkostolle on lisäksi luotu Teams-tiimitila, jossa käydään keskustelua ja jaetaan rakennusterveyteen ja sisäilma-alaan liittyvää tietoa.
- Vinkit kunnista -juttusarja Terveet tilat -toimintamallin yhteydessä, jutuissa kerrotaan eri kuntien hyvistä toimintatavoista sisäilmaongelmien ennaltaehkäisyssä.
- VN TEAS -hanke Sisäilmaongelmien korjaamiseen liittyvät investoinnit, priorisointitarpeet ja päätöksenteko kunnissa (SisäPri) -hanke julkaistiin 6/2021, sihteeristön jäseniä ohjausryhmässä.
- VN TEAS -hanke Sisäilmaongelmista kärsivien auttaminen (SisäTuki) julkaistiin 6/2021, sihteeristön jäseniä ohjausryhmässä.
- Ohjelman kehittävä väliarviointi käynnistyi syyskuussa 2021, toteuttajina ovat Owl Group Oy ja Teknologian tutkimuskeskus VTT. Kehittävä väliarviointi valmistui helmikuun lopussa 2022.

– V. 2022

- Terveet tilat -verkoston etätapaamiset jatkuvat, teemoina kouluterveydenhuolto 7.2., Terveet tilat -hankintatapa 4.4., terveydenhuollon sisäilmatoimintamallit 30.5. Verkostossa on mukana hieman yli 560 osallistujaa.
- Terveet tilat -toimintamallin viestintäkampanjaan liittyviä toimia jatketaan keväällä 2022.
- Eri hankkeiden kautta tuotetaan lisätietoa ja toimintatapakortteja Terveet tilat -toimintamalliin, jatketaan Vinkit kunnista -juttujen julkaisua.

Vuorovaikutus ja viestintä (toimenpidealue 2)

– V. 2021

- Uutiskirje lähetetään kuukausittain (pl. heinä/elokuu).
- Tilatjaterveys.fi-sivuston uutisvirtaa on lisätty (46 uutista v. 2021, 27 uutista v. 2020).
- Parlamentaarinen keskustelutilaisuus oli 17.2.2021.
- Sisäilmastoseminaarissa 3/2021 oli Terveet tilat -paneelikeskustelu ja Terveet tilat -toimintamallin tietoisku.
- Terveet tilat -ajankohtaiswebinaari oli 10.6.2021.
- Ohjelman tietoiskut Kuntamarkkinoilla 15.-16.9.2021 (Hollolan kaupungin sisäilmatoiminta, sisäilman monitekijäisyys), lisäksi Terveet tilat -verkoston esittelyvideo, blogikirjoitus ja ilmoitus messulehdessä
- Ohjelman toteutuksen seuranta on parannettu verkkosivuilla: Ohjelma etenee -osio ja Oppaita ja selvityksiä -osio valmistuneiden hankkeiden loppuraportteille julkaistiin verkkosivuilla 10/2021.

- Ohjelman osasto Sisäilmapajassa Lahdessa 30.11.-1.12.2021 sekä ohjelman eri hankkeisiin liittyvät esitykset. Pajassa jaettiin Terveet tilat -toimintamallin esitettä, vihkoja, kyniä ja heijastimia.
- **V. 2022**
- Jatketaan ja tehostetaan viestintää (uutiskirjeet, uutiset, Twitter).
- Terveet tilat -tilaisuuksia ja osallistumisia sidosryhmien tilaisuuksiin jatketaan.
- Parlamentaarinen tilaisuus oli 15.2.2022.
- Ohjelma osallistuu näyttelyosastolla Sisäilmastoseminaariin 15.3.2022 Messukeskuksessa.
- Perinteinen Terveet tilat -työpaja järjestetään etätilaisuutena 16.3.2022 Sisäilmastoseminaarin jälkeisenä päivänä yhteistyössä Sisäilmayhdistyksen kanssa.
- Terveet tilat -sihteeristö ja Kansallisen sisäilma ja terveysohjelman sihteeristä valmistelevat yhteistyössä sisäilma-alan tutkijoille suunnatun tutkijaverkoston perustamista. Tavoitteena on lisätä keskustelua ja tiedonvaihtoa tutkijoiden kesken.
- Laajan Terveet tilat -sidosryhmäfoorumin järjestämistä suunnitellaan syksyille 2022 tai keväälle 2023.
- Verkkosivuille valmistellaan uutta osiota, jossa esitellään eri vuosikymmenten oppilaitosrakennusten riskirakenteita ja korjaustapoja. Uusi osio julkaistaan kesällä 2022.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen (toimenpidealue 3, Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelma toteuttaa)

- **V. 2021**
- Selvitys väestön käsityksistä ja tiedoista sisäilmaan liittyvistä terveysvaikutuksista
- Toimintamalleja työpaikoille sisäilmaongelmien ratkaisuun työntekijän, työnantajan ja työterveyshuollon yhteistyöhön
- Tietokortti ”Tietoa oireilusta sisäympäristössä terveydenhuollon ammattilaisille”
- Raportti: Työntekijöiden oireilu sisäympäristössä – työterveyshuollon näkökulma
- Toimintamalli kouluille ja päiväkodeille sisäilmatilanteiden hoitamisen tueksi
- Oireilu sisäympäristössä -verkkosivut oireilevien avuksi ja terveydenhuollon tueksi
- Ohje sisäilmaan liittyvistä pitkittyvistä oireista ja toimintakyvyn palautumisesta
- Terveydenhuollon asiantuntijaryhmän kannanotto: Sisäympäristöissä oireilevien siirto erityispuhtaisiin tiloihin – riskit ja selvitystarpeet
- Katsaus haihtuvista orgaanisista yhdisteistä toimistotyypisissä työympäristöissä
- Kartoitus työterveyshuollon käytännöistä sisäilmaongelmatilanteissa
- Asiantuntijaryhmän kannanotto: Sisäympäristöissä oireilevien siirto erityispuhtaisiin tiloihin – riskit ja selvitystarpeet
- THL kehittää pienhiukkasten altistumisolosuhteiden arviointia ja mikrobien altistumisolosuhteiden arviointia katsausten avulla.
- V. 2021 on jatkettu terveydellisen merkityksen arvioinnin ja olosuhdearvioinnin kehittämistä.
- Terveydensuojelulain sisäilma-asioita koskevien säädösten ja asumisterveysasetuksen päivitys käynnissä.
- Tutkijat ovat julkaisseet sisäilma-aiheeseen liittyviä blogeja ja artikkeleita, mm. artikkelit Ympäristö ja terveys -lehdessä: ”Sisäilmaan liittyvän oireilun monitekijäisyys – terveydensuojelun näkökulma” ja ”Sisäilma, terveys ja riskikäsitykset”.
- TTL on tehnyt sisäilmatilanteisiin työkyvyn tuen mallin, joka on tarkoitettu esihenkilön työn tueksi.
- Sisäympäristössä oireilevien hoito- ja palvelupolkuselvitykseen liittyvät jatkohaastattelut
- **V. 2022**
- Filha ry julkaisi 1/2022 sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille suunnatun verkkokurssin ”Sisäilmaan liitetty oireilu aikuisilla” TerveyskyläPROssa.
- Valmistellaan media-analyysia sisäilmaan liittyvästä uutisoinnista, muutokset kotimaisessa uutisoinnissa koskien sisäilman terveysvaikutuksia, samalla valmistaudutaan Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelman väliarviointiin v. 2023.
- Tehdään tutkimusnäyttöön perustuvia minikatsauksia ja julkaistavia sisältöjä sisäilmasta kärsivien tai sisäilmaongelmia epäilevien sekä heitä auttavien tueksi.

- Suunnitellaan ja toteutetaan ”Kohti työkykyä tukevaan yhteistyöhön sisäilma-asioissa” - kehittämishanke.
- Kuvataan kokonaisuymmärrys sisäympäristöstä ja siihen vaikuttavista tekijöistä visuaalisesti selkeästi.
- Laaditaan ohjeistus hyvistä käytännöistä työpaikan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistyössä sisäilmaongelmiin liittyvissä tilanteissa.
- Laaditaan ohjeistus SVOC-yhdisteistä.
- Laaditaan systemaattinen kosteusvaurio ja terveys -katsaus.
- Kootaan ohjeistus oppilaiden työskentelyyn ja oleskeluun kouluissa sisäilmaongelman aikana.
- Päivitetään ohjeistus tilojen toimintaa turvaavista toimenpiteistä sisäilmaongelmatilanteessa.
- Kehitetään ja kuvataan sisäilmaprosessia kouluterveyshuollossa.
- Selvitetään sisäilmaan liittyviä terveyshaittoja kansallisiin rekistereihin perustuen.

Rakentamiseen, kiinteistöjen käyttöön ja ylläpitoon liittyvien prosessien vahvistaminen (toimenpidealue 4)

- **V. 2021**
- Nykytilaselvitys ammatillisen koulutuksen tiloista ja rakennuksista ja niiden suunnittelusta julkaistiin 9/2021.
- Nykytilaselvitys ammatillisen koulutuksen asuntoloista käynnistyi 8/2021, valmistuu keväällä 2022.
- Kartoitus sisäilmaosaamista tuottavasta koulutuksesta valmistui 11/2021.
- Ilmanvaihtojärjestelmien kunnan selvittämiseen liittyvä katsastusmalli, ohjeluonnos valmistuu 2-3/2022.
- Homekoiran käyttöön ja tilaamiseen liittyvän ohjeistuksen päivitys, hanke käynnistyi 6/2021 ja valmistuu kesällä 2022, ohjeluonnos lausunnolle 3/2022.
- Muovimatolla päällystetyn betonilattian korjaustarpeen arvioinnin ohjeistus, hanke käynnistyi kesällä 2021, verkkotyöpaja 9/2021, ohjeistus lausunnolle 3/2022.
- Pääsuunnittelijan rooli julkisessa korjaushankkeessa -esiselvityshanke valmistui 11/2021.
- Julkisen korjausrakentamisen toimintaohjeiden tarpeiden esiselvityshanke valmistui 9/2021.
- Oppilaitosrakennusten riskirakenteiden ja korjaustapojen esiselvityshanke valmistui 9/2021.
- Terveet tilat -hankkeiden puitesopimus ympäristöministeriössä
- LIIKU-hanke (Liikuntatilojen sisäilman ja sisäympäristön laatu ja mahdolliset vaikutukset työntekijöiden hyvinvointiin ja terveyteen) käynnissä, Aalto-yliopiston hanke, johon YM ja STM osallistuvat pienellä rahoituksella (lisätiedot Heidi Salonen, Aalto-yliopisto).
- EU:n yhteisten rakentamisen resurssitehokkuuden indikaattorien (Levels; terveet ja viihtyisät tilat sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen) testauksen valmisteluun liittyvää selvityshanketta suunnitellaan.
- Rakentamisen mitoitussäitä tarkasteleva hanke käynnissä (RAMI) ja VN TEAS -hanke Ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien kartoitus Suomen rakennuskannalle ja rakentamiselle (RAIL) käynnissä.
- HiMiKKo-hanke (Hiukkaset, mikrobit ja kemikaalit – ilmanpuhdistimien vaikutukset altistumiseen kouluissa) käynnissä (THL koordinoi hanketta, YM, STM ja OKM osallistuvat pienellä rahoituksella).
- **V. 2022**
- Ilmanvaihtojärjestelmien katsastusmallin pilotointi ja jatkokehitys toteutetaan yhteistyössä kuntien kanssa.
- Rakennusperintökohteiden ja suojeltujen rakennusten käyttömahdollisuuksien arviointimenettelyjen kehittäminen, hanketta on valmisteltu yhteistyössä Museoviraston kanssa.
- Varhaiskasvatuksen rakennusten ja tilojen nykytilaselvitys
- Kiinteistökannan huolto- ja ylläpitokulttuurin kehittäminen
- Tiivistäkö vai ei - tiivistyskorjausten tilaamiseen liittyvä ohjeistushanke käynnistyi 1/2022.
- Kosteudenhallintaan liittyvä koulutushanke huhti-toukokuussa 2022, hanke käynnistyi 1/2022.
- Selvitykset uudenlaiseen toimintakulttuuriin perustuvien joustaviksi, muunneltaviksi ja monikäyttöisiksi suunniteltujen koulujen ja oppimisympäristöjen toiminnallista ja pedagogisista

ominaisuuksista, käyttäjien kokemuksista ja soveltuvuudesta käyttötarkoitukseensa, selvityksiä toteutetaan v. 2022 - 2023 käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

- Oppilaitosrakennusten riskirakenteiden ja korjaustapojen mallinnus ja visualisointi verkkosivuille soveltuvaksi aineistoksi valmistuu kesällä 2022.

Terveiden tilojen hankinta- ja omistuspalvelujen vahvistaminen (toimenpidealue 5)

– V. 2021

- Kiinteistökannan hallinta -osiota Terveet tilat -toimintamallissa on päivitetty.
- Valtiovarainministeriön asettaman Hankinta-Suomi -toimenpideohjelman toiminta on jatkunut vuonna 2021. Hankinta-Suomi toimenpideohjelman toimikausi päättyy 31.12.2023. Teemaryhmissä (8 kpl) on suunniteltu ja käynnistetty konkreettisia toimia, joilla edistetään kansallisen strategian tavoitteiden toimeenpanoa.
- Valtioneuvosto teki 16.12.2021 periaatepäätökset valtion kiinteistö- ja toimitilastrategioista.

– V. 2022

- Strategisen kiinteistökannan kehittämiseen liittyviä hankkeita, joiden tulokset viedään Terveet tilat -toimintamalliin.
- Korjausten priorisointiin liittyvät hankkeet
- Terveet tilat -hankintatavan kuvaamista varten toteutettavat esiselvitykset

Osaamisen arviointi ja kehittäminen (toimenpidealue 6)

– V. 2021 - 2022

- Selvitys kiinteistö- ja rakennusalan tutkintoon johtavan ammatillisen peruskoulutuksen, ammattikorkeakoulutuksen ja yliopistokoulutuksen antamasta sisäilmaosaamisesta, hanke valmistui 11/2021 -> osaamiseen liittyvien selvitysten pohjalta mietitään osaamisen ja koulutuksen kehitystarpeita ja käynnistetään käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa tarvittavia hankkeita v. 2022 - 2023 aikana.
- v. 2021 on jatkettu rehtoreille ja päiväkotien johtajille suunnatun koulutuksen kehittämistä ja järjestämistä, myös perusterveydenhuollon ammattilaisille suunnattua koulutusta kehitetään ja järjestetään.
- Korjausrakentamisen osaamiskeskuksen perustamiseen liittyvä esiselvitys on tehty virkatyönä YM:ssä.
- Rakennusfysiikan koulutusmateriaali insinöörikkoulutukseen julkaistiin ohjelman verkkosivulla 1/2022.

Ohjelman toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta (toimenpidealue 7)

– V. 2021 - 2022

- Terveet tilat 2028 -ohjelman kehittävä väliarviointi, hanke käynnistyi 9/2021 -> hanke valmistuu 2/2022, minkä jälkeen ohjelman suuntaus kehittävä väliarvioinnin tulosten perusteella

Lisätietoa Terveet tilat -ohjelmasta ja hankkeista, www.tilatjaterveys.fi

Lisätietoa [Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelmasta](#)

Yhteystiedot:

Johtava asiantuntija, hankejohtaja Katja Outinen, valtioneuvoston kanslia, strategiasasto, katja.outinen @ gov.fi

Suunnittelija Joel Aaltonen, valtioneuvoston kanslia, strategiasasto, joel.aaltonen @ gov.fi

Rakennusneuvos Mikko Helasvuo, opetus- ja kulttuuriministeriö, mikko.helasvuo @ gov.fi

Neuvotteleva virkamies Vesa Pekkola, sosiaali- ja terveysministeriö, vesa.pekkola @ gov.fi

Yli-insinööri Timo Lahti, ympäristöministeriö, timo.lahti @ gov.fi

Liite 6 Sisäilmakysymykset pääministeri Marinin hallitusohjelmassa

Kooste hallitusohjelman sisäilmakysymyksiin ja Terveet tilat 2028 -ohjelmaan liittyvistä kirjauksista on laadittu Terveet tilat 2028 -ohjelman sihteeristössä. Koosteessa on mukana kirjauksia hallitusohjelman strategisista kokonaisuuksista 3.1 **Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden**

turvaava Suomi sekä 3.6 Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi. Terveet tilat -ohjelma ei vastaa sisäilmaongelmiin liittyvien kirjausten toteutuksesta eikä voi vaikuttaa toteutusaikatauluihin. Muistiota on päivitetty maaliskuussa 2022.

3.1.1 ASUNTOPOLITIikka

Tilannekuva

Rakennuskannan teknisessä kunnossa on korjaamista. Sisäilmaongelmista aiheutuvia haittoja ei ole onnistuttu merkittävästi vähentämään. Ongelmia on niin rakentamisen laadussa ja vastuunjaossa kuin sisäilmasta oirehtivien ja sairastuneiden asumisratkaisuisissa.

Tavoite 1

Rakennetaan hiilineutraalia yhteiskuntaa ja parannetaan rakentamisen laatua.

- Rakentamisen laatua parannetaan ja vähennetään sisäilmaongelmia sekä niistä aiheutuvia terveyshaittoja.
- Korjataan ja ehkäistään rakennusten sisäilmaongelmia ja helpotetaan niistä oirehtivien elämää.
- Lainsäädäntöä ja valtion tukijärjestelmiä kehitetään niin, että rakennusten sisäilmaongelmat ja niistä aiheutuvat terveyshaitat ja ihmisten sairastuvuus vähenevät merkittävästi.
- Parannetaan rakentamisen laatua ja valvontaa sekä selkeytetään vastuita.

Keinot

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus

- Viedään maankäyttö- ja rakennuslain uudistus loppuun parlamentaarisisessa valmistelussa. Uudistuksen pää tavoitteita ovat hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen sekä rakentamisen laadun parantaminen ja digitalisaation edistäminen.
  - o Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistus on käynnissä, ehdotus kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön lausuntokierroksella 27.9. - 7.12.2021 asti. Lausuntoja annettiin lähes 550 kpl. Lisätietoja ja linkki lausuntoyhteenvetoon mrluudistus.fi
- Kuntien kaavamonopoli ja kaavahierarkia säilytetään, kaavaprosessin sujuvuutta edistetään ja kuntien maapolitiikkaa vahvistetaan. Kaavoitus perustuu kattaviin vaikutusarvioihin. Alueiden käytön laillisuuden valvonta säilyy viranomaistoimintana vähintään nykytasolla. Ilmastomuutoksen torjunta otetaan huomioon niin kaavoituksessa, rakentamisessa kuin rakennuskannan ylläpidossa.
  - o Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistus on käynnissä, ks. lisätiedot edellä.

Sisäilmaongelmiin puuttuminen

- Jatketaan Terveet tilat 2028 -toimintaohjelmaa.
  - o Terveet tilat 2028 -ohjelma on käynnissä. Valtion talousarviossa vuodelle 2022 on ohjelmalle kohdistettu 1,5 milj. euron määräraha (momentti 23.01.25), joka jaetaan neljän ministeriön käyttöön (VNK, OKM, STM ja YM). Julkisen talouden suunnitelmassa 2022 - 2025 esitetyt valtioneuvoston kanslian toimintamäärärahamenojen leikkaukset kohdistuvat myös Terveet tilat 2028 -ohjelmaan, jonka momentilta vähennetään 1 milj. euroa v. 2023 lähtien.
- Lisätään ohjelman kunnianhimoa ja tarkastellaan sen tavoitteenasettelua ja toimialaa sisäilmaongelmien tehokkaammaksi ratkaisemiseksi.
  - o Ko. kirjauksen toteuttamiseen vaikuttaa merkittävästi ohjelmalle kohdistettavien määrärahojen budjettileikkaukset.
  - o Terveet tilat 2028 -ohjelman sihteeristössä tehdyissä tarkasteluissa on arvioitu, että ohjelman julkisiin rakennuksiin kohdistuva toimiala on edelleen tarkoituksenmukainen. Ohjelman aikana tuotettua tietoa ja ohjeistusta on mahdollista hyödyntää myös yksityistalouksien ja taloyhtiöiden neuvonnassa. Ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät kysymykset eivät ole riippuvaisia kiinteistöjen omistussuhteesta.
  - o Ohjelman toteutusta voi seurata verkossa www.tilatjaterveys.fi/ohjelma/eteneminen. Ohjelmassa toteutettujen hankkeiden raportteihin voi tutustua verkossa www.tilatjaterveys.fi/ohjelma/oppaita-ja-selvityksia.
  - o Ohjelman kehittävän väliarvioinnin tulosten perusteella ohjelman johtoryhmä ja sihteeristö tarkastelevat ohjelman suuntaustarpeita. Kehittävä väliarviointi valmistuu helmikuun lopussa 2022 ja julkaistaan Terveet tilat -työpajassa 16.3.2022.
- Varmistetaan, että ohjelma johtaa vaalikauden aikana tarvittaviin lainsäädäntömuutoksiin ja toimenpiteisiin.
  - o Maankäyttö- ja rakennuslain ja sosiaaliturvan kokonaisuudistus ovat käynnissä. Myös terveydensuojelulain ja asumisterveysasetuksen päivistytyö on käynnissä. Terveet tilat 2028 -ohjelma seuraa em. lainsäädäntöuudistuksia ja tukee ohjelman puitteissa näitä uudistuksia. Lainsäädäntöuudistusten aikatauluun ei Terveet tilat 2028 -ohjelmalla ole kuitenkin mahdollisuuksia vaikuttaa.
- Osana Terveet tilat 2028 -ohjelmaa selvitetään korjausrakentamisen osaamiskeskuksen perustaminen.
  - o Ympäristöministeriö laati virkatyönä korjausrakentamisen osaamiskeskuksen liittyvän esiselvityksen. Selvityksessä huomioitiin ympäristöministeriössä käynnissä ollut Suomen pitkän aikavälin korjausrakentamisen strategian toimeenpanon tiekartan ja toimenpidesuunnitelman valmistelu. Em. valmistelussa on kartoitettu olemassa olevia korjausrakentamiseen liittyviä neuvontapalveluja. Asiaa selvitetään virkatyönä lisää pitkän aikavälin korjausrakentamisen strategian toimeenpanon yhteydessä.
- Selvitetään ja varmistetaan eduskunnan aiemmin hyväksymien rakennusten kosteus- ja homeongelmia koskevien kannanottojen toteutuminen.
  - o Eduskunnan kirjelmän 5/2013 vp mukaiset kannanotot on toteutettu ja eduskunnan tarkastusvaliokunta on poistanut kannanottokohdat seurannasta. Tarkastusvaliokunta on mietinnössään TrVM 5/2019 vp ottanut seurantakohteekseen Terveet tilat 2028 -ohjelman.
- Parannetaan rakentamisen laatua ja valvontaa sekä selkeytetään vastuita erityisesti maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä.
  - o Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistus on käynnissä, ks. lisätiedot edellä.

- Rakentamisen toteutusvastuu säädetään pääurakoitsijalle. Tämä pitää sisällään vastuun rakennusvirheistä ja niiden korjaamisesta.
  - o Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistus on käynnissä, ks. lisätiedot edellä.
- Parannetaan ohjeistusta sisäilmaongelmien korjaamiseen ja välttämiseen tutkimuksen pohjalta.
  - o Osana Terveet tilat -ohjelmaa päivitetään mm. homekoirien käyttöön liittyvää ohjeistusta.
  - o Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) koordinoima Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelma on julkaissut ohjeita ja tutkimustietoon pohjautuvia katsauksia sisäilmaongelmiin sekä niiden korjaamiseen ja ennaltaehkäisyyn liittyen. Osana Kansallista sisäilmaohjelmaa Työterveyslaitos on julkaissut ohjeita sisäilmaongelmien selvittämiseen ja ehkäisyyn liittyen, mm. uusi [Sisäilma työpaikalla - verkkokoulutusmateriaali](#) on julkaistu. Kansallisen sisäilmaohjelman tuotoksiin voi tutustua verkossa www.thl.fi/sisailma.
  - o Keskeisin tutkimusta rajoittava tekijä on siihen osoitettavan määrärahan vähyys.
- Lisätään korjausrakentamisen osaamista tarvittaessa täydennyskoulutuksin.
  - o OKM on toteuttanut [sisäilma-alan osaamiskartoituksen](#), jossa selvitettiin rakennusalaalla sekä kuntien kiinteistö- ja rakentamistehtävissä toimivien ammattilaisten sisäilmaosaaminen ja tunnistettiin osaamisvajeita. [Koulutuksen tuottaman sisäilmaosaamisen kartoitus](#) valmistui marraskuussa 2021.
  - o YM on toteuttanut hankkeen, jossa tuotettiin rakennusfysiikan koulutusmateriaalia insinöörikoulutukseen. Koulutusmateriaali on julkaistu Terveet tilat -ohjelman verkkosivuilla <https://tilatjaterveys.fi/ohjelma/oppaita-ja-selvityksia>.
  - o Pitkän aikavälin korjausrakentamisen strategian toimeenpanon yhteydessä kehitetään myös korjausrakentamiseen liittyvää neuvontaa ja osaamista.
- Panostetaan sisäilmaongelmien ja niiden ratkaisujen tutkimukseen.
  - o Ministeriöt ovat osallistuneet eri tutkimusyhteisöjen hankkeisiin. YM ja STM osallistuvat mm. Aalto-yliopiston koordinoimaan hankkeeseen ”Liikuntatilojen sisäilman ja sisäympäristön laatu ja mahdolliset vaikutukset työntekijöiden hyvinvointiin ja terveyteen” (LIIKU-hanke). OKM, STM ja YM osallistuvat THL:n hankkeeseen ”Hiukkaset, mikrobit ja kemikaalit – ilmanpuhdistimien vaikutukset altistumiseen kouluissa” ([HiMiKKo-hanke](#)), joka tuottaa tietoa ilmanpuhdistimien toimivuudesta erilaisten sisäilman epäpuhtauksien määrän vähentämiseksi alakouluympäristöissä.
  - o Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen koordinoima Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelma on käynnissä. Ohjelma toteuttaa osaltaan Terveet tilat 2028 -ohjelman terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen -osiota.
  - o Keskeisin tutkimusta rajoittava tekijä on siihen osoitettavan määrärahan vähyys.
- Laajennetaan terveystarkastajien ja työsuojeluviranomaisten toimivaltuuksia korjauksiin velvoittamisessa.
  - o Toimivaltuuksia tarkastellaan käynnissä olevan terveydensuojelulain ja asumisterveysasetuksen päivitystarpeen arvioinnin yhteydessä. Arviointi tehdään virkatyönä. STM:n ja YM:n välillä on selvitetty työsuojeluviranomaisen ja rakennusvalvontaviranomaisen yhteistyötä korjauksiin velvoittamisessa (esimerkiksi voisiko työsuojeluviranomaisen velvoittaa tekemään ilmoituksen rakennusvalvontaviranomaiselle kunnossapitovelvoitteen laiminlyönnistä).
- Tuodaan kuntotarkastustoiminta lainsäädännön piiriin ja asetetaan kuntotarkastajille pätevyysvaatimukset.

- o Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoimintaa tukevassa [VN TEAS -hankkeessa SisäTuki Sisäilmasta kärsivien auttaminen ja tukeminen](#) tarkasteltiin, miten asuntokaupan kuntoarviointikäytännöt toimivat sisäilmaongelmien havaitsemisessa ja ongelmien ehkäisemisessä ja onko tarvetta asuntokaupan kuntoarviointiin liittyvälle velvoittavalle uudelle lainsäädännölle. Hanke valmistui kesäkuussa 2021. VN TEAS -hankkeen toteuttivat Hengitysliitto ry, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Asumisterveysliitto ry, Asianajotoimisto Alfa Oy ja Työterveyslaitos. Selvityksessä annettiin suosituksia, jotka ovat tarkasteltavina ministeriössä.

Sisäilmaongelmista kärsivien auttaminen

- Selvitetään, millaista apua ja tukea homeloukkuun jääneet tarvitsevat.
  - o Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoimintaa tukeva [VN TEAS -hanke SisäTuki Sisäilmasta kärsivien auttaminen ja tukeminen](#) valmistui kesäkuussa 2021. Hankkeen yhtenä keskeisenä tavoitteena oli kuvata ja selvittää nykytilanne, miten paljon ja millaisia sisäilmaan liittyviä terveydellisiä, taloudellisia ja oikeudellisia ongelmia Suomessa on, sekä minkälaisin toimenpitein sisäilmaongelmista kärsiviä voidaan parhaiten tukea ja auttaa, että esimerkiksi homeloukussa ollut voi jättää traumaattisen ongelmakokonaisuuden taakseen jatkamalla perheensä kanssa normaalia elämää. Selvityksessä annettiin suosituksia, jotka ovat tarkasteltavina ministeriössä.
  - o Sisäilmaongelmatilanteiden selvittämisen tukemiseksi ympäristöministeriö on antanut korjausavustuksista säädetyn valtioneuvoston asetuksen muutoksen, jonka mukaisesti tammikuusta 2020 alkaen kosteus- ja mikrobivaurioituneen tai muutoin sisäilmaongelmaisen asuinrakennuksen tai asunnon kuntotutkimuksiin ja tällaisen asuinrakennuksen tai asunnon perusparannuksen suunnitteluun voidaan myöntää korjausavustusta. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA myöntää avustukset, [linkki ARA:n sivuille](#).
- Selvitetään, voiko valtio tukea rakennusten sisäilmaongelmien korjaamista ja puhtaiden asuntojen rakentamista sisäilmasta sairastuneille.
  - o Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoimintaa tukeva [VN TEAS -hanke SisäTuki Sisäilmasta kärsivien auttaminen ja tukeminen](#) valmistui kesäkuussa 2021. Selvityksessä annettiin suosituksia, jotka ovat tarkasteltavana ministeriössä.
  - o Sisäilmaongelmatilanteiden selvittämisen tukemiseksi ja sisäilmaongelmien korjausten parantamiseksi ympäristöministeriö on antanut korjausavustuksista säädetyn valtioneuvoston asetuksen muutoksen, jonka mukaisesti tammikuusta 2020 alkaen kosteus- ja mikrobivaurioituneen tai muutoin sisäilmaongelmaisen asuinrakennuksen tai asunnon kuntotutkimuksiin ja tällaisen asuinrakennuksen tai asunnon perusparannuksen suunnitteluun voidaan myöntää korjausavustusta. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA myöntää avustukset.
- Selvitetään, onko tarvetta vahvistaa sisäilmaongelmaisen talon ostajan oikeusturvaa velvoittavalla lainsäädännöllä.
  - o Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoimintaa tukeva VN TEAS -hanke SisäTuki Sisäilmasta kärsivien auttaminen ja tukeminen valmistui kesäkuussa 2021. Hankkeessa selvitettiin, mitkä ovat merkittävimmät asuntokauppaan liittyvät ongelmat sisäilmaongelmien yhteydessä ja miten nykylainsäädäntö toimii asuntokauppaan liittyvissä sisäilmaongelmissa ja onko lainsäädännössä muutostarpeita. Hankkeessa oli tavoitteena selvittää, onko syytä vahvistaa ostajan ja myös myyjän oikeusturvaa erityisesti velvoittavalla lainsäädännöllä ja mitä muita keinoja siihen olisi käytettävissä. Selvityksessä annettiin suosituksia oikeusturvan kehittämisestä.
- Selvitetään yksityisten omistamien asuinrakennusten korjausavustusten tarpeellisuus ja reunaehdot. Investointirahan myöntämisen edellytyksenä on todettu sisäilmaongelma.

- Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoimintaa tukeva VN TEAS -hanke SisäTuki Sisäilmasta kärsivien auttaminen ja tukeminen valmistui kesäkuussa 2021. Selvityksessä annettiin suosituksia, jotka ovat tarkasteltavina ministeriössä.
- Sisäilmaongelmatilanteiden selvittämisen tukemiseksi ja sisäilmaongelmien korjausten parantamiseksi ympäristöministeriö on antanut korjausavustuksista säädetyn valtioneuvoston asetuksen muutoksen, jonka mukaisesti tammikuusta 2020 alkaen kosteus- ja mikrobivaurioituneen tai muutoin sisäilmaongelmaisen asuinrakennuksen tai asunnon kuntotutkimuksiin ja tällaisen asuinrakennuksen tai asunnon perusparannuksen suunnitteluun voidaan myöntää korjausavustusta. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA myöntää avustukset.

3.6.2 SOSIAALITURVAN UUDISTAMINEN

Tavoite 3 Eriarvoisuuden vähentäminen

Keinot

Selkiytetään sosiaaliturvaa

- Selvitetään sisäilmasta sairastuneiden tilanne siten, että sisäilman vuoksi työkyvyttömät ja työpaikkakäyvyttömät eivät jää ilman toimeentuloa.
  - Työkyvyn tukeen liittyviä asioita kehitetään THL:n koordinoiman Kansallinen sisäilma ja terveys –ohjelman hankkeessa. TTL on tehnyt sisäilmatilanteisiin työkyvyn tuen mallin, joka on tarkoitettu esihenkilöille työn tueksi. Malli julkaistiin 9.11.2021.
  - Toimeentuloon liittyvät asiat käsitellään sosiaaliturvan kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Lisätietoja antavat

Katja Outinen, johtava asiantuntija, hankejohtaja
 VNK/Strategiaosasto, Terveet tilat 2028
 katja.outinen @ gov.fi

Mikko Helasvuo, rakennusneuvos
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 mikko.helasvuo @ gov.fi

Vesa Pekkola, neuvotteleva virkamies
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 vesa.pekkola @ gov.fi

Timo Lahti, yli-insinööri
 Ympäristöministeriö
 timo.lahti @ gov.fi

MRL-kokonaisuudistuksesta lisätietoa antaa
 Kirsi Martinkauppi, hallitusneuvos
 Ympäristöministeriö
 kirsi.martinkauppi @ gov.fi